Санкції США та Європи і сфера їхньої дії

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Сінгапурська доктрина щодо односторонніх санкцій

Офіційна позиція зрозуміла. Митна служба Сінгапуру (Singapore Customs) зазначає, що Сінгапур не виконує односторонніх санкцій інших країн, і додає, що вони все ж можуть зачіпати сторони в Сінгапурі.[1] Та сама сторінка відсилає трейдерів до переліків Японії, Європейського Союзу, Сполученого Королівства та Сполучених Штатів, зокрема до переліку Entity List Бюро промисловості та безпеки (BIS) і списку осіб особливих категорій (Specially Designated Nationals, SDN) Управління з контролю за іноземними активами (OFAC). Це відсилання визнає комерційну реальність. Сінгапурська компанія, яка ігнорує ці переліки, може не порушити жодного сінгапурського закону і все одно втратити свій банк, свого страховика й своїх клієнтів.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Доктрина має довгу історію. У червні 2012 року, коли Сполучені Штати вирішували, які країни отримають винятки з їхніх санкцій щодо купівлі іранської нафти, Міністерство закордонних справ підтвердило, що Сінгапур «виконує лише санкції Ради Безпеки ООН». Воно додало, що сінгапурські компанії та фінансові установи враховують наслідки односторонніх санкцій і що MAS попросило банки посилити належну перевірку операцій, пов'язаних з Іраном.[2] Відтоді відповідь не змінилася. Коли Сполучені Штати відновили свої санкції проти Ірану двома етапами — 6 серпня і 4 листопада 2018 року, — сінгапурські юристи попереджали, що їхня екстериторіальна дія може вдарити по сінгапурських компаніях, хоча сам Сінгапур нічого не змінював.[3]

Первинні та вторинні санкції США

Американські санкції діють двома способами. Первинні санкції зобов'язують американських осіб і поширюються на операції, що мають зв'язок зі США, зокрема на платежі в доларах, які проходять кліринг через американські банки. Нафтову, металургійну та аграрну торгівлю, розглянуту в частині G, переважно оцінюють і розраховують у доларах, тож через платежі первинні санкції охоплюють більшу частину сировинного бізнесу Сінгапуру. Вторинні санкції йдуть далі. Вони загрожують неамериканським особам внесенням до переліків або втратою доступу до фінансової системи США, якщо ті мають справу з цілями, визначеними Вашингтоном, навіть коли жодна американська особа чи жоден долар не залучені.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

У грудні 2023 року програма щодо Росії отримала потужний вторинний інструмент. Виконавчий указ 14114 (Executive Order 14114) від 22 грудня 2023 року дозволив запроваджувати санкції проти іноземних фінансових установ, які сприяють значним операціям або надають послуги, пов'язані з військово-промисловою базою Росії. Міністр фінансів Джанет Єллен попередила, що таке сприяння «може наразити їх на санкції США».[4] Для сінгапурських банків указ змінив розрахунок. Банк, який дотримувався кожного сінгапурського повідомлення, все одно міг утратити доларові кореспондентські рахунки, якщо обробляв платежі для російських оборонних постачальників, спрямовані через треті країни. Розважливою відповіддю було розглядати американські рішення про внесення до переліків як обмеження для бізнесу, хоч би яким був їхній статус у сінгапурському праві.

Внесення до переліків, що стосується Сінгапуру

Американські рішення про внесення до переліків неодноразово вказували на Сінгапур як на джерело чи транзитний пункт у мережах обходу санкцій. У пакеті від 30 жовтня 2024 року, яким запровадили санкції проти 275 фізичних і юридичних осіб у 17 юрисдикціях, Міністерство фінансів США внесло до переліку компанію з Гонконгу та Шеньчженя, яка займалася закупівлею обладнання для виробництва напівпровідників сінгапурського походження для російських виробників мікроелектроніки, що перебувають під санкціями. Воно також внесло до переліку китайську компанію, яка закуповувала верстати для виробництва напівпровідників сінгапурського й тайванського походження для подібних кінцевих користувачів.[5] Такі справи не містять обвинувачень проти самого Сінгапуру. Вони

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

показують, як товари, законно продані в Сінгапурі, можуть потрапити до заборонених користувачів через посередників деінде, і це покладає на сінгапурських експортерів тягар перевірки кінцевого використання.

Другою ціллю стала нафтова торгівля. 10 січня 2025 року Міністерство фінансів США внесло до переліку Gazprom Neft і Surgutneftegas з їхніми дочірніми компаніями, 183 судна і дев'ять трейдерів російської нафти, здебільшого з Об'єднаних Арабських Еміратів і Гонконгу. Воно також заборонило з 27 лютого 2025 року надавати американські нафтосервісні послуги особам у Росії.[6] Місцезнаходження трейдерів, внесених до переліку, промовисте. З 2022 року торгівля російською нафтою переміщується до юрисдикцій, органи влади яких не застосовують західних санкцій, і насамперед Дубай здобув те, що втратила Женева. Великі сінгапурські нафтотрейдери залежать від західних банків і страховиків, тож мають вагомі причини триматися осторонь цієї торгівлі.

Європейські та британські заходи

Європейський Союз і Сполучене Королівство не претендують на вторинну юрисдикцію на американський кшталт. Проте їхні заходи дістають Сінгапур трьома шляхами. Вони зобов'язують сінгапурські філії та дочірні компанії європейських і британських банків, страховиків і трейдерів через національну належність їхніх материнських компаній. Вони забороняють європейським і британським особам надавати послуги для операцій, охоплених регламентами, зокрема перевезення, страхування та фінансування російської нафти, проданої за ціною, вищою за цінову стелю. За дванадцятим пакетом грудня 2023 року європейські експортери з березня 2024 року також

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

зобов'язані включати до договорів продажу чутливих товарів третім країнам застереження «без реекспорту до Росії».[7] Тож сінгапурський дистриб'ютор, який купує європейські електронні компоненти, підписує договір, що переносить європейську заборону в його власну торгівлю.

Європейські пакети вже зачіпають і суб'єктів із третіх країн безпосередньо. Женевський том фіксує двадцятий пакет, який Федеральна рада Швейцарії впровадила 19 серпня 2026 року. Він уперше задіяв європейський інструмент протидії обходу санкцій щодо експорту чутливих товарів до Киргизстану і запровадив заборону користуватися російськими платформами криптоактивів.[8] Урок цих пакетів для Сінгапуру полягає в тому, що Європейський Союз дедалі пильніше контролює торговельні маршрути через треті країни. Хаб, який хоче зберегти доступ до європейських банків і ринків, мусить довести, що не слугує одним із таких маршрутів.

Договори та спори

Санкції формують і приватне право торгівлі. Договори, що регулюються англійським чи сінгапурським правом, які домінують у сировинному бізнесі міста, дедалі частіше містять санкційні застереження. Вони дозволяють стороні призупинити чи припинити виконання, якщо виконання наразило б її на санкції. Якщо такого застереження немає, сторони вдаються до застережень про форс-мажор і доктрини неможливості виконання договору (frustration). 2024 року Верховний суд Сполученого Королівства у справі *RTI Ltd v MUR Shipping BV* постановив, що сторона, яка посилається на форс-мажор через американські санкції, не зобов'язана приймати оплату в євро замість доларів, передбачених договором.[9] Сінгапурські суди

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

вважають англійські рішення такого роду вельми переконливими, тож це рішення, імовірно, орієнтуватиме численні санкційні спори, що надходять до судів і арбітражних трибуналів, розглянутих у розділах F.II і F.III.

Примітки

1. Singapore Customs, “Sanctioned Lists and Red Flags”, customs.gov.sg (дата звернення: листопад 2026 р.): Сінгапур не виконує односторонніх санкцій інших країн, водночас “parties in Singapore may be affected by unilateral sanctions imposed by other countries”; підприємства мусять дотримуватися внутрішнього права Сінгапуру та резолюцій Ради Безпеки ООН. ↩

2. Ministry of Foreign Affairs, “MFA Spokesman’s comments in response to media queries on the latest US press statement of 11 June 2012”, 12 червня 2012 р., mfa.gov.sg: конструктивні переговори зі Сполученими Штатами щодо винятку за Section 1245(d)(1) National Defense Authorization Act for Fiscal Year 2012; “Singapore enforces only UN Security Council sanctions”; MAS попросило фінансові установи “monitor more closely Iran-related business transactions”; за попередні два роки на Іран припадало близько 1 % імпорту сирої нафти до Сінгапуру. ↩

3. Legal 500 (Mondaq), “What should Singapore businesses look out for when the US re-introduces sanctions on Iran”, 14 серпня 2018 р.: “In general, Singapore does not enforce unilateral sanctions adopted by other countries, such as the US”; етапи 6 серпня і 4 листопада 2018 р.; “Singapore companies could be hit by the extra-territorial application of the US sanctions”; банки можуть відмовляти в торговельному фінансуванні, пов’язаному з Іраном, навіть якщо воно законне в Сінгапурі. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

4. US Department of the Treasury, “Statement from Secretary Yellen on President Biden’s Executive Order Taking Additional Steps With Respect to Russia’s Harmful Activities”, прес-реліз JY2011, 22 грудня 2023 р.: указ “authorizes the imposition of U.S. sanctions on foreign financial institutions” за “facilitating significant transactions or providing services involving Russia’s military-industrial base”; OFAC, Recent Actions, 22 грудня 2023 р., з роз’ясненням щодо дотримання вимог для іноземних фінансових установ. ↩

5. US Department of the Treasury, прес-реліз JY2700, 30 жовтня 2024 р.: Treasury “sanctioned 275 individuals and entities” у мережах “across 17 jurisdictions”; Ablefast Logistics Shenzhen Limited “worked on procuring Singapore-origin semiconductor manufacturing equipment” для російських виробників мікроелектроніки, що перебувають під санкціями; Nanchang Kudos Import and Export Company Limited займалася закупівлею “Singapore- and Taiwan-origin semiconductor manufacturing machines”. ↩

6. US Department of the Treasury, прес-реліз JY2777, 10 січня 2025 р.: внесення до переліку Gazprom Neft і Surgutneftegas та їхніх дочірніх компаній, 183 суден і дев’яти трейдерів російської нафти (Annex 3, переважно з ОАЕ та Гонконгу); заборона “the provision of U.S. petroleum services to persons located in the Russian Federation” з 00:01 за східним стандартним часом 27 лютого 2025 р. ↩

7. Регламент Ради (ЄС) 2023/2878 від 18 грудня 2023 р., ст. 1(28), що доповнює Регламент Ради (ЄС) № 833/2014 статтею 12g: продаючи, постачаючи, передаючи чи експортуючи до третьої країни товари з додатків XI, XX і XXXV, спільні пріоритетні товари з додатка XL, а також вогнепальну зброю та боєприпаси з додатка I до Регламенту (ЄС) № 258/2012, експортери мусять договором заборонити реекспорт до Росії; застосовується з 20 березня 2024 р., з

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

перехідним періодом до 20 грудня 2024 р. для договорів, укладених до 19 грудня 2023 р. ↩

8. Ressos, *Genève, place financière internationale*, partie H, chapitre III, про двадцятий пакет, з посиланням на Secrétariat d'État à l'économie, "Ukraine : le Conseil fédéral met en œuvre le 20e paquet de sanctions conformément à la pratique établie", seco.admin.ch, 19 серпня 2026 р. ↩

9. Ressos, *Genève, place financière internationale*, partie H, chapitre III, про *RTI Ltd v MUR Shipping BV* [2024] UKSC 18, 15 травня 2024 р.: застереження про розумні зусилля у форс-мажорному положенні не зобов'язувало сторону, якої воно стосувалося, приймати недоговірне виконання у формі оплати в євро замість обумовлених доларів. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com